

ЎЗБЕКИСТОННИНГ 16 ЙИЛЛИК МУСТАҚИЛ ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

Президент Ислон Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси,
Вазирлар Маҳкамаси ва Президент Девонининг Ўзбекистон
мустақиллигининг 16 йиллигига бағишланган қўшма мажлисидаги маърузаси

Муҳтарам дўстлар!

Шу кунларда халқимиз Ватанимиз мустақиллигининг 16 йиллик қутлуғ санасини кенг миқёсда нишонлаш учун катта ҳозирлик кўрмоқда. Барчамиз учун ҳақиқатан ҳам энг улғу, энг азиз бўлган бу байрам арафасида ўтган давр мобайнида босиб ўтган мураккаб йўлимизга яна бир бор назар ташлаб, мустақил тараққиётимиз давомида амалга оширган ишларимиз, эришган натижаларимизни ҳолисона баҳолаш ва уларнинг моҳияти ва аҳамиятини кенг жамоатчилик, бутун халқимизнинг эътибори ва онгу шуғурига етказиш мақсадга мувофиқ, деб ўйлайман.

Албатта, юртимизда яшаётган ҳар бир фуқаро ана шу ишларга ўз баҳосини бериш билан бирга, ҳар қайси инсон ва бутун мамлакат учун ҳаётий муҳим бўлган бошқа масалалар юзасидан ҳам ўзининг танқидий қараш ва фикр-мулоҳазаларини билдиришга тўла ҳақлидир.

Шуни таъкидлаш лозимки, мустақилликка эришши даври ҳақида, эски тузум инқирозга дучор бўлиб, собиқ иттифок парча-қандаликка юз тутган бир пайтда мамлакатимизда тобора кескин тус олган сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий вазият, ўзгичманинг англаш ва топталган миллий гуруҳимизни тиклашга қаратилган интилиш кучайиб боргани, Ватанимиз мустақиллигини қўлга кириштириш қандай шароитда кечгани ҳақида яхлит, ягона ва ҳолис кўз билан қараб баҳо берадиган жиддий таҳлил-тадқиқот ҳозиргача амалда йўқлигини афсус билан айтишга тўғри келади.

Ўзбекистон мана шундай таҳликали ва мураккаб вазиятда қандай мақсадларни кўзда тутиб, қандай амалий чора-тадбирларни амалга оширганини, бу ҳаракатларнинг илмий-таърихий, маънавий ва қонуний заминини, омилларини, керак бўлса, истиқлол ўзбек халқига туҳфа тариқасида берилмагани — буларнинг барчаси ҳақида ҳар тарафлама чуқур ғрийтиб ва исботлаб берадиган изланиш ва таҳлил бугунги кунда ҳам ўзининг долзарблигини ва аҳамиятини йўқотмаганини қайд этишимиз зарур.

Республикамизнинг босиб ўтган мустақил тараққиёт йўли ва олдимизда турган вазифаларнинг маъно-моҳияти ва аҳамияти ҳақида сўз юритганда, бу йўлни алоҳида икки даврга ажратиш тўғри бўлади. Ҳеч шубҳасиз, бу даврларнинг ҳар бири мамлакатимиз тарихида ўзига хос ва ўзига хос муҳим ўрин эгаллайди.

Бугун 16 йил мобайнида бошимиздан кечирган кунлар, ҳафталар, ойларни ана шу нуктаи назардан баҳолаб эканмиз, қатъий ишонч билан айтиш мумкинки, **ўтиш даври ва миллий давлатчилик асосларини шакллантириш билан боғлиқ биринчи даврга ислохот ва ўзгаришларни ўз ичига олган даврлар билан 1991-2000 йиллар мамлакатимиз ва халқимиз ҳаётида улкан из қолдирган ўтиш даври том маънода тарихий аҳамиятга эга бўлган давр бўлди.**

2001 йилдан 2007 йилгача бўлган мuddлатни ўз ичига олган иккинчи босқич — фаол демократик анигилаштириш ва мамлакатини модернизация қилиш даври эса иқтисодий тизимини барқарор ривожлантириш, сиёсий ҳаётимизни, қонунийлик, суд-ҳуқуқ тизимини ва ижтимоий-гуманитар соҳаларни изчил ислох қилишни таъминлашда фoят муҳим роль ўйнаган давр бўлди.

Биз мустақиллиқнинг илк кунларидан бошлаб ўз умрини ўтаб бўлган эски мустабид совет тизимидан воз кечиб, мамлакатимизда ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига асосланган очик демократик давлат барпо этиш ва фуқаролик жамиятини шакллантиришга азму қарор қилдик.



Биринчидан — иқтисодиётнинг мафқурадан ҳолилиги ва унинг сиёсатдан устунлиги. Бошқача айтганда, аввал иқтисод, кейин сиёсат;

Иккинчидан — давлатнинг ўзи эски тузумдан янги тузумга ўтиш даврида бош ислохотчи бўлиши, яъни унинг мамлакатни давлатчилик, ижтимоий ва иқтисодий соҳаларда янгилашга қаратилган ислохотларнинг ташаббускори бўлиш вазифасини ўз зиммасига олиши;

Учинчидан — қонун устуворлиги ёки барча фуқароларнинг қонун олдида тенглиги;

Тўртинчидан — кучли ижтимоий сиёсатни амалга ошириш, давлатнинг аҳолини ижтимоий ночор қатлам ва гуруҳларини қўллаб-қувватлаш борасида масъул бўлиши;

Бешинчидан — ислохотларни босқичма-босқич амалга ошириш, "шук терапияси" деб аталган турли усуллардан воз кечиш. Бошқача айтганда, мамлакат инқилобий йўлдан эмас, балки тадрижий йўлдан ривожланиши керак. Инсоният тарихи шундан гувоҳлик берадики, ҳар қандай инқилобий йўл ҳамisha халққа зулм ва зўравонлик, қон тўкиш ва талафотлар келтирган.

Ушбу тамойиллар авваламбор бизнинг коммунистик мафқурадан бутунлай воз кечганимизнинг яққол ифодаси бўлиб, йигирманчи асрнинг 90-йиллари бошидаги реал ҳаётни ўзида ёрқин акс эттирди ва мамлакатимизни ислох этиш бўйича аниқ принциплал мақсад ва вазифаларни белгилаб олиш имконини берди.

Биз айнан ана шу тамойиллардан келиб чиққан ҳолда, янги давлат, янги жамият пойдеворини барпо этишга киришдик. Айнан ана шу тамойилларни амалга ошириш зарурати туфайли "Янги уй қурмай туриб, эскисини бузманг", "Ислохотлар — ислохот учун эмас, аввало инсон учун, унинг манфаатлари учун" деган, бугун кўпчиликка ёд бўлиб кетган ҳаётий шiorлар пайдо бўлди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, мамлакатимизни ислох этиш ва янгилашга қаратилган дастурий вазифаларни бажаришда биз миллий қадриятларимиз, урф-одат ва анъаналаримизни сақлашга, халқимизнинг асрлар давомида шакллланган менталитетига ҳурмат билан муносабатда бўлишга катта эътибор қаратдик. Шу билан бирга, муваффақиятли ва барқарор ривожланидиган замонавий демократик давлат қуришининг ўзини оқлаган жаҳон тажрибасини чуқур ўрганиш ва қабул қилиш ҳам диқ-

қатимиз марказида бўлди.

Маълумки, СССР парчаланиб кетганидан кейин собиқ совет ҳудудида жуда кескин ва таҳликали вазият юзага келди. Бу эса бошбошдоқлиқнинг олдини олиш, ҳуқуқ-тартиботни сақлаш ва аҳолининг энг зарур, биринчи галда, озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини таъминлаш бўйича зудлик билан тегишли чоралар кўришни талаб этди.

Азиз дўстлар, биродарлар, ўша қалтис ва мураккаб даврда юртимизда бор-йўғи ўн-ун беш кунга етадиган бўғдой ва ун захира-си қолгани, мамлакат амалда очарчилик оstonасига келиб қолганини ўзимизга бир тасаввур қилайлик.

Табиийки, бундай ҳол аввало бутун совет тизимида хос бўлган марказлаштирилган усулда режалаштириш ва тақсимлашдек иллатларнинг таъсири эди. Лекин, энг ёмони, Ўзбекистон иқтисодиёти асосан хомашё тайёрлашга йўналтирилгани, бирёқлама ривожланиш ҳисобидан мўрт ва ночор ҳолга тушиб қолган бўлиб, иқтисодиётга, экология ва аҳоли генотипига ҳалокатли таъсир ўтказадиган пахта яккахокимлиги юртимиздаги вазиятни жар ёқасига олиб келиб қўйган эди.

Бунинг оқибатида улкан табиий, минерал-хомашё, меҳнат ва инсон салоҳиятига эга бўлишига қарамай, республикамиз собиқ СССРда аҳоли турмуш даражаси, ижтимоий ва гуманитар соҳалар ривожини бўйича охириги ўринлардан бирида турар эди. Бунинг аҳолини рўйхатга олиш бўйича 1989 йилда ўтказилган статистик маълумотлар ҳам тасдиқлайди.

Боз устига, амалдаги совет пули ўз қимматини йўқотиб бўлган, янги миллий валютамиз эса хали жорий этилмаган эди. Бундай шароитда иқтисодиётнинг фожияли ривидида инқирозга юз тутиши ва инфляциянинг ўта кескин, ҳатто йилгига минглаб фошга ўсиб кетишини жиловлаш фавқулодда муҳим аҳамият касб этар эди. Биринчи галда илгари шакллланган ҳўжалик, ишлаб чиқариш ва молиявий алоқаларнинг бутунлай ўзгаришига барҳам бериш, оммавий ишсизликнинг олдини олиш зарур эди.

Ички ва ташқи хавфсизликни таъминлаш тизимининг парчала-ниши натижасида жамиятда ҳуқуқий бўшлиқ вужудга келгани, миллатлар ва динлараро, ҳудудий ва турли гуруҳлар, уруғ-аймоқлар ўртасидаги зиддиятларнинг авж олиб кетиш хавфи, радикал кай-

фиятларнинг айниқса ёшлар ўртасида кучайиши фoят жиддий хатарга айланган эди. Қисқача айтганда, туб илдишлари совет давлатининг сўнгги йилларига бориб тақаладиган ички ва ташқи жоҳарлардан мамлакатимизни асраб қолиш талаби ўта кескин бўлиб турар эди.

Бу ўринда авваламбор эл-юртимиз бошидан кечирган 1984-1989 йиллардаги мудҳиш қора кунларини эслаш киёф, деб ўйлайман. Ўша даврда республикамизда юзага келган оғир ижтимоий аҳвол сабабли аҳолининг қулайлиб бораётган норозилигининг олдини олиш ва ўхшатиш учун КПСС Марказий комитети қарори билан Ўзбекистонга юборилган, халқ жўда топиб, "десантчилар" деб атаган гуруҳ томонидан содир этилган қонунсизлик ва зўравонликни қўчилик яхши эслайди.

Бу ҳақда гапирганда, Қувасой, Фарғона ва Қўқон, Наманган, Бўка ва Паркент, Гулистон, Тошкент ва Ўшда рўй берган фожияли воқеалар одамларимиз қалбиди қолдирган битмас жароҳатларни, юртимизга чет элдаги марказлар томонидан молиявий таъминланган ва бошқарилган террорчи тўдалар Сурхондарё ва Тошкент вилоятларининг тоғли туманлари орқали суқилиб килган таҳликали қўнларни ҳам эслашимиз лозим. Агарки ана шу ёвуз ниятли қўнларнинг қабиҳ ва узокни кўзлаган бузғунчилик мақсадлари амалга ошганида борми, мамлакатимиз фуқаролар уруши олови ичида қолиб кетган ва унинг оқибатлари, ҳеч шубҳасиз, бутун Ўрта Осиёдаги вазиятни портлатиб юборган бўлур эди.

Республикада вужудга келган бундай ўта мураккаб ва фожияли шароитда ўзини йўқотмасдан, босқичлик, чидам ва бардош билан иш тутиш, қатъий сиёсий иродани намoён этиш, мамлакатни чуқур таназзулдан олиб чиқишга қаратилган, ҳар томонлама пухта ўйланган стратегияни ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш учун жамиятдаги барча соғлом қўнларни сафарбар этиш фoят муҳим аҳамият касб этган эди.

Биз сиёсий ва иқтисодий тараққиёт, давлат ва жамият қуриш стратегиясини барпо этишда халқимизнинг тарихан шакллланган миллий ва маданий ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган, мамлакатимизнинг мавжуд табиий, иқтисодий, минерал-хомашё ва инсоний салоҳиятини ҳолисона ва жиддий баҳолаган ҳолда, жаҳон ҳўжалик алоқалари тизимида ўзимизга муносиб жой эгаллашни

мақсад қилиб қўйиб, бундай мар-раларга эришишни асосий вазифамиз сифатида белгилаб олдик.

Шу борада мамлакатимизни ислох қилиш ва миллий давлатчилик пойдеворини барпо этиш бўйича қабул қилинган ана шу стратегияни амалга оширишдаги биринчи қадамларимиз нимага асосланган бўлганини яна бир бор эслаш ўринлидир.

Аввало, тарихан жуда қисқа мuddатда Асосий қонунимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ишлаб чиқилди ва қабул қилинди. Бу қонуний ҳужжатда мамлакатимизда давлат ва жамият қурилишининг асосий тамойиллари аниқ ифода-лаб берилди, давлат ҳокимиятининг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд тармоқларига бўлиниши энг муҳим тамойил сифатида белгиланди. Шунингдек, инсон ҳуқуқларининг давлат мафқура-лари, умум-этироф этилган халқаро ҳуқуқ нормаларининг эса миллий ҳуқуқий меъёрлардан устунлиги ҳам Конституцияда муҳраб қўйилди.

Асосий қонунимизда ҳеч қандай мафқуранинг давлат мафқураси сифатида ўрнатилиши мумкин эмаслиги ва ижтимоий-сиёсий ҳаёт сиёсий институтларнинг ранг-баранглиги, мафқура ва фикрларнинг хилма-хиллигига асосланиб белгилаб берилди. Айни пайтда барча мулк шакллари-нинг тенг ҳуқуқлилиги шароитида ҳуқуқий мулкнинг устуворлиги конституциявий асосда мустаҳкамлаб қўйилди.

Ана шу тамойилларни инобатга олиб, давлат ва иқтисодиётни бошқаришнинг мустабид, марказлашган тизимига барҳам бериш, мустақил Ўзбекистоннинг янги сиёсий ва давлат тузилиши асосларини, аввало қонунчилик тизимини шакллантириш, марказда ва жойларда давлатли ҳокимият органларининг яхлит тизимини ташкил этишга қаратилган ишлар аниқ мақсадни кўзлаб босқичма-босқич амалга оширилди.

Иккинчидан, мураккаб ўтиш даврида қабул қилинган қонунларнинг амалда бажарилишини таъминлаш ола-диган, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, сиёсий ва иқтисодий ислохотларни амалга оширишга қодир бўлган ижро ҳокимиятининг самарали тизими ва тузилишларини яратиш муҳим аҳамиятга эга эди. Шу мақсадда туб маъмурий ислохотлар амалга оширилди: марказлашган режалаштириш ва тақсимлаш тизимининг таянчлари бўлган Давлат план комитети, Давлат таъминот комитети, Давлат нарх комитети, Давлат агро-саноат комитети ва қўллаб-тармоқ вазирликлари тугатилди, маҳаллий ҳокимият органлари қайта ташкил қилинди — вилоят, туман ва шаҳарларда ҳоким-лик институти жорий этилди. Маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органи тизими — маҳалла институтини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга алоҳида эътибор қаратилди.

Учинчидан, судларни жаза-ловчи ва фақат давлат манфаатларини ҳимоя қилувчи органдан қонун устуворлигини ва инсон ҳуқуқлари ҳимоясини таъминловчи органга айлантиришга қаратилган яхлит суд ҳокимияти тизимини шакллантириш вазифаси қўйилди ва муваффақиятли хал этилди. Конституциявий суд, Олий суд, умумий юрисдикция судлари, ҳўжалик судлари жорий этилди. Жиноят, жиноят-процессуал, суд-ҳуқуқ ва бошқа йўналишларнинг қонунчилик асосини ташкил этувчи база яратилди.

Тўртинчидан, қисқа мuddатларда мамлакатимиз суверенитети ва ҳудудий яхлитлигини, конституциявий тузумини ишончли ҳимоя қилдиган, жамоат тартибини таъминлайдиган, халқаро террорчилик, экстремизм ва нарко-грессия каби қулайлиб бораётган хавф-хатарларга қарши қурашадиган миллий хавфсизлик органлари тизими шакллантирилди.

(Давоми 2,3-бетларда)

БУЮК ИШЛАР САРҲИСОБИ, ИСТИҚБОЛ РЕЖАЛАРИ

30 август куні Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси, Вазирлар Маҳкамаси ва Президенти Девонининг мамлакатимиз Мустақиллигининг 16 йиллигига бағишланган қўшма мажлиси бўлди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари, Президент Девони ва Вазирлар Маҳкамасининг масъул ходимлари, вазирлик ва идоралар раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси, Тошкент шаҳар ва вилоятлар ҳокимлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов "Ўзбекистоннинг 16 йиллик мустақил тараққиёт йўли" мавзуда маъруза қилди.

Давлатимиз раҳбари истиқлол йилларида мамлакатимиз, халқимиз босиб ўтган мустақил тараққиёт йўлини батафсил, чуқур таҳлил қилди. Келгусида олдимизда турган вазифаларни аниқ белгилаб берди.

Йиғилишда сўзга чиққан Сенат аъзоси, Ўзбекистон Қаҳрамони, Ёзувчилар уюшмаси раиси А.Орипов, Қонунчилик палатаси депутати З.Ботирова, Қонунчилик палатаси Демократик

институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш орган-тонининг 16 йиллик мустақил тараққиёт раиси А.Саидов, Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Қонунчилик палатасидаги фракцияси раҳбари А.Рустамов ўтган 16 йил давомида мамлакатимизда Президенти Ислон Каримов раҳнамолигида ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига асосланган демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш йўлида буюк ишлар амалга оширилганини алоҳида таъкидлади.

(ЎЗА)

ТАНИШИНГ: «METRO GROUP»!

Тошкентда Германия Федератив Республикасининг "Metro Group" компанияси ваколатхонаси очилди.

Шу муносабат билан бўлган маросимда Ўзбекистон билан Германия ўртасида ҳамкорлик барча жабҳаларда, айниқса, савдо-иқтисодий соҳада изчил ривожланиб бораётгани, бунда икки давлат раҳбарларининг учрашувларида эришилган келишувлар муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилаётгани алоҳида таъкидланди.

Ўзбекистон билан ГФР қўллаб қўшма лойиҳаларни биргаликда амалга ошириб келмоқда. Германия Ўзбекистон иқтисодиётига энг кўп сармоя киритган мамлакатлардан биридир. Шу кунгача юртимизда ГФР сармояси иштирокида умумий қиймати 1 миллиард еврога тенг юзга яқин лойиҳа амалга оширилди. Узаро савдо ҳажми йил сайин ортиб бормоқда. Ўтган йили бу борадаги кўрсаткич 324 миллион АҚШ долларини ташкил этди.

"Metro Group" дунёда озиқ-овқат ва халқ истеъмоли маҳсулотлари савдоси билан шуғулланувчи энг йирик компаниялардан. У ўттиздан ортиқ мамлакатда савдо тармоқларини очган. — Ўзбекистоннинг кишлоқ ҳўжаллиги маҳсулотлари ўзининг юқори сифати билан ажралиб туради, — деди "Metro Group" компанияси бошқаруви аъзоси Ф.Мулдер. — Шу боис дунёда уларга талаб катта. Компаниямиз Ўзбекистондаги ўз фаолиятини айнан мана шу йўналишда — мамлакатимизда етиштирилган кишлоқ ҳўжаллиги маҳсулотларини экспорт қилиш бўйича олиб боришни мўлжаллаган.

Ирода УМАРОВА,
ЎЗА мухбири

ИСТИҚЛОЛГА ТЕНГДОШ ОИЛАЛАР

"Адолат" ОДП Андижон вилоят Кенгаши, хотин-қизлар кўмитаси, "Қамолот" ЕИХ вилоят кенгаши ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда Андижон вилоят тиббиёт институтида "Истиқлолга тенгдош оилалар" мавзусидаги илмий-амалий анжуман ўтказилди.

Тадбирга катта ҳаётий таърибга эга бўлган пиру бадавлат отахон оналар, шунингдек, 1991 йилда оила қурган ёшлар тақлиф этилди. Анжуманда, таъкидландики, юртимизда ёш авлоднинг ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, барка-

мол инсонлар этиб тарбия-лаш, жамиятда ҳамжиҳатлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш борасида кенг қўллами ислохотлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Андижон шаҳридаги "Қаландархона" маҳалласида истиқомат қилувчи Азизжон Мусаев юртимизда ёш оилалар давлат ҳимоясида эканлиги, улар учун катта имкониятлар яратиб берилаётганини таъкидлади.

Тадбир сўнггида истиқлолга тенгдош оилаларга қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

ТҲЙЛАР ТҲЙГА УЛАНМОҚДА

Бугун Қашқадарё воҳасининг ҳар бир гўшасида байрам шўхуқи кезиб юрибди. Хусусан, Қасби туманида мустақиллигимизнинг 16 йиллиги шоду хуррамлик билан нишонланди.

Байрам муносабати билан туманда кишлоқ ҳўжал маҳсулотлари ярмаркаси ташкил қилинди. Шундан сўнг Ижтимоий ҳимоя йили муносабати билан хомийлар томонидан 200 та кам таъминланган оила-га чорва моллари бепул берилди. Бундан ташқари, кам таъминланган оила-

ларнинг 20 нафар фарзандининг суннат тўйларига ўтказилиб, ҳар бирига банкда омонат дафтарчаси очилди. Байрам шодийналари туманда янгидан қуриб битказилган йигирмадан зиёд маҳалла гузарлари, мактаблар, маданий-маиший бинолар, спорт иншоотларининг очилиши билан давом эттирилди. Тумандаги "Дўстлик" ўйингоҳида ташкил этилган концерт дастури эса барчада унутилмас таассурот қолдирди. Ўз мухбиримиз

ЎЗБЕКИСТОННИНГ 16 ЙИЛЛИК МУСТАҚИЛ ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

Президент Ислон Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси, Вазирлар Маҳкамаси ва Президент Девонининг Ўзбекистон мустақиллигининг 16 йиллигига бағишланган қўшма мажлисидаги маърузаси

(Давоми. Боши 1,2-бетларда)

Давлат ҳокимияти марказий органларининг бир қатор ваколат ва вазибаларини, авваломбор иқтисодий ва ижтимоий масалаларни ҳал этиш, бюджет ташкилотларини, коммунал хўжалик ва ободонлаштириш ишларини молиялаштириш, одамларни иш билан таъминлаш ва аҳоли манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича ваколатларини маҳаллий ҳокимият, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, маҳаллаларга бошқича-бошқич ўтказиш жараёни амалга оширилмоқда.

Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимини ҳуқуқий давлатни шакллантиришнинг муҳим таркибий қисми сифатида чуқур ислох этиш ва эркинлаштириш бўйича янги концепция ҳаётга татбиқ қилинди. Судлар иختисослаштирилди, фуқаролик ва жиноий ишлар бўйича алоҳида судлар ташкил этилди, судлар суд қарорларини ижро этиш каби ўзларига хос бўлмаган вазибалардан озод қилинди.

Жиноий жазо тизимини эркинлаштиришга доир чора-тадбирлар ҳам улкан социал ва ижтимоий сиёсий аҳамиятга эга бўлди. Бунинг натижасида оғир ва ўта оғир тоифадаги жиноятларнинг 75 фоизга яқини ижтимоий ҳавфи катта бўлмаган ва унча оғир бўлмаган жиноятлар тоифасига ўтказилди. Жиноят кодексидagi жиноят содир этган шахс етказилган моддий зарарни тўлиқ қоплаган тақдирда, суд томонидан унга нисбатан озодликдан маҳрум этиш тартиқасида жазо тайинлашга йўл қўймайдиган нормалар анча кенгайтирилди.

Мазкур ўзгаришлар қабул қилинганидан сўнг судларнинг озодликдан маҳрум этиш тартиқасидаги жазони тайинлаш 2006 йилда 2000 йилга нисбатан қарийб 20 фоизга камайди. Шунингдек, ярашув институти жорий этилгани ҳам бу борада муҳим роль ўйнамоқда.

2007 йилда Ўзбекистон Республикасининг 2008 йил 1 январдан мамлакатда умумий жазосини бекор қилиш, шунингдек, фуқароларни қамқоқ олишга санкция бериш ҳуқуқини прокуратурадан судларга ўтказиш тўғрисида қабул қилинган қонунлари халқаро ҳамжамият томонидан ижобий қўлиб олинди ва бутун дунёда катта ақсало берди.

Умум жазоси бундан буён умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси билан алмаштирилади ва у фақат ички турдаги жиноят, яъни, жавобгарлиқни оғирлаштирувчи ҳолатларда қасддан одам ўлдирish ва терроризм учун тайинланади. Бунда жазонинг мазкур тури хотин-қизларга, 18 ёшга етмаган ва ёши 60 дан ошган эркакларга нисбатан тайинланмайди.

Ўзбекистонда юқорида қайд этилган жиноий жазо чораларининг жорий этилиши билан дунёда жиноий жазоланинг энг инсонпарвар, ҳуқуқий тизимларидан бири ташкил этилди, десак, ҳеч қандай муболага бўлмайди. Таъкидлаш жоизки, умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси Германия ва Польша каби давлатларда 5 турдаги, Бельгия ва Россия Федерациясида 6, Францияда 18, Голландияда эса 19 турдаги жиноят учун тайинланади.

Қамқоқ олишга санкция бериш ҳуқуқини судларга ўтказиш, уни амалга оширишнинг аниқ процессуал-ҳуқуқий механизмининг яратилиши жиноят процессининг судгача бўлган босқичида жиноий таъқиқ қилинадиган фуқароларнинг ҳуқуқ ҳамада қонуний манфаатларини самарали ҳимоя қилишнинг муҳим қадлатига айланди. Бу терговчи ва прокурорларнинг эҳтиёт чораси сифатида қамқоқ олишни танлашда жавобгарлигини кучайтириш, суд ҳокимиятининг нуфузини ошириш ва мустақиллигини мустаҳкамлаш, инсоннинг озодликка бўлган конституциявий ҳуқуқини ишончли ҳимоя қилишни таъминлашга хизмат қилади.

Оқиб ва қучли фуқаролик жамиятини бугунги кунда аҳолининг турли ижтимоий гуруҳлари ва кенг қатламлари манфаатларини ифода этадиган мустақил ва барқарор нодавлат нотижорат ташкилотлар, эркин оммавий ахборот воситалари ва бошқа фуқаролик жамияти институтларининг ривожланган тизимисиз тасаввур этиб бўлмайди. Шу нуқтанга назардан қараганда, бугун мамлакатимизда 5 мингдан ортиқ нодавлат ноти-

жорат ташкилот, 870 дан зиёд гезета ва журнал, 100 га яқин давлат ва нодавлат телерадиостудияси фаолият қўсатётгани диққатга сазовор.

Ўтган давр мобайнида фуқаролик жамияти институтларини эркин ривожлантириш, фуқаролар манфаатларини ҳимоя қилиш ва қондириш, муҳим ижтимоий аҳамиятга молик дастурларни бажариш борасида уларнинг фаолият самардорлигини оширишни таъминлайдиган зарур меъёрий-ҳуқуқий база, иқтисодий ва ҳуқуқий қадриятлар яратилгани ҳам бу соҳадаги катта ишларимиздан бўлди десак, янгилишмаган бўламиз.

Азиз дўстлар! Мустақиллик йилларида қўлга киритган ютуқларимиз ҳақида гапирганда, биз уларга аввало иқтисодиётнинг ривожланиши, унинг ўсиш суръатлари, макроиқтисодий кўрсаткичларнинг ўзаро мутаносиблиги, инфляция даражасининг пасайиши, миллий валютасининг барқарорлиги ва унинг харид қобилияти, экспорт ва олтин-валюта захираининг ортиб бораётгани, бир сўз билан айтганда, бутун иқтисодиётимизнинг изчил тарзда ривожланишидан келиб чиққан ҳолда баҳо берамиз.

Юртимизда амалга оширилаётган кенг қўламли, туб ислохотлар ва ўзгаришларнинг қонуний натижаси сифатида сўнгги йилларда мамлакатимиз иқтисодиётининг ўсиш суръати барқарор хусусият касб этди. Биргина кейинги тўрт йилнинг ўзида йиллик ўсиш суръати 7 фоиздан ошгани ҳам бунинг яққол исботидир.

Республикамизда ялли ички маҳсулот 1990 йилга нисбатан 1,3 баробар ошди. Ҳолбуки, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатларининг аксариятида бу кўрсаткич ҳанузгача ислохотлар бошланган даврдаги даражага ҳам етгани йўқ.

Шуниси муҳимки, Ўзбекистон иқтисодиётининг барқарор ўсиш суръатлари жаҳон бозориде нефть ва газ нархи ошиб бораётган бир шароитда қатор мамлакатларда кузатилаётган ҳолатдан тубдан фарқ қилади. Яъни, бизнинг иқтисодиёт ривожланиши экстенсив ўсиш ва фақат углеводород хомашёсини зўр бериб тўқтовсиз казиб олиш эвазига бўлаётгани йўқ.

Ақсинача, биз аниқ мақсадга қаратилган бозор ислохотларини, иқтисодиётда чуқур таркибий ўзгаришларни амалга ошириш, тармок ва корхоналарни янгилаш, техник қайта жиҳозлаш, рақобатбардор ва экспортга йўналтирилган янги ишлаб чиқариш корхоналарини ташкил этиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлиқни ривожлантириш ҳисобидан иқтисодий тараққиётга эришмоқдамиз.

Шу ўринда мамлакатимиз иқтисодиётининг жадал ўсиб бораётгани иқтисодиётнинг барча соҳа ва тармоқларида чуқур иқтисодий ислохотларни амалга оширишга асосланганини яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман. Ўтган йиллар давомида иқтисодиётнинг ислохот қилиниши ҳар бир босқичида устувор вазибаларни аниқ белгилашга алоҳида эътибор қаратилиб, уларни ҳал этиш учун зарур молиявий, моддий ва инсоний ресурслар жалб этилмоқда.

Иқтисодиётни янада эркинлаштириш, ҳўжалик оритувчи субъектлар фаолияти эркинлигини ва иқтисодий мустақиллигини ошириш, кенг тармоқли бозор инфраструктурасини шакллантириш, давлатнинг назорат ва бошқарув ваколатини кескин қайтариш, тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бар тараф этиш – буларнинг барчаси ислохотларни чуқурлаштиришнинг ҳал қилувчи йўналиши ҳисобланади.

Айниқса, иқтисодиётда чуқур таркибий ўзгаришларни амалга ошириш гоят муҳим аҳамият касб этади. Бунинг негизини маҳаллий хомашёни қайта ишлаш ва жаҳон бозоридеги кескин рақобатга бардош бера оладиган маҳсулотлар тайёрлашга асосланган саноат тармоқларининг етакчи ўринга чиқиши ва хизмат кўрсатиш соҳаларининг тез суръатлар билан ривожланиши ташкил қилади. Шунинг таъкидлаш керакики, мустақиллик йилларида ялли ички маҳсулот таркибиде саноатнинг улуши 11 фоиздан 25 фоизга, хизмат кўрсатиш соҳаларининг улуши эса 18 фоиздан 42 фоизга ёки 2 баробардан зиёд ошди.

Бугунги кунда фаолият қўсатётган корхоналарни жадал мо-

дернизация қилиш ва техник қайта жиҳозлашни таъминлаш, юксак технологиялар асосида ишлайдиган автомобилсозлик ва газ-кимё, электр техникаси ва тўқимачилик, озик-овқат ва фармацевтика, ахборот ва телекоммуникациялар тармоғи ҳамда бошқа йўналишлардаги янги ва замонавий ишлаб чиқаришларни ташкил этишга қаратилган фаол инвестиция сиёсатини юритишга устувор аҳамият берилмоқда.

Хорижий ва маҳаллий сармоядорлар учун қўлай, ҳар томонлама имтиёзли инвестиция муҳити яратилди. Натижада мустақил тараққиёт йилларида мамлакатимиз иқтисодиётига 100 миллиард доллардан ортиқ инвестиция жалб қилинди. Бунинг 25 миллиард доллардан зиёдини хорижий сармоядорларнинг маблағлари ташкил этади.

Солиқ юқини қайтариш борасида ҳам изчил сиёсат олиб борилмоқда. Фақатгина 2000-2007 йиллар давомида даромад солиғи 38 фоиздан 10 фоизга, ягона ижтимоий тўлов 40 фоиздан 24 фоизга, кичик бизнес субъектлари ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқарувчилар учун ягона солиқ миқдори эса 10 фоизга қайтаририлди. Шу билан бирга, жисмоний шахслар даромадининг солиқ ставкаси сезиларли даражада қисқартирилди. Шу тариқа кейинги 7 йилнинг ўзиде умумий солиқ юқи 40 фоиздан 27 фоизга қайтаририлди.

Сўнгги йилларда қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам туб ўзгаришлар рўй берди. Хўжалик юртишлар совет давридн қолган, ўзини оқламаган шаклларидан воз кечиш, уларнинг ўрнига бутун дунёда кенг жорий этилган хусусий фермер хўжаликлари ташкил этилди.

Бугунги кунда фермер хўжаликлари тош маънода қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг асосий шаклига, уни барқарор ва самарали ривожлантирадиган ҳаракатлангирувчи қушга, таъбир жоиз бўлса, бу йўналишининг локомотивига айланди. Бу соҳада бозор инфратузилмаси амалда қайта тизилди, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва рағбатлантириш сифат жиҳатидан янги тамойиллар асосига қурилди.

Хозирги кунда мамлакатимизда ялли ички маҳсулотнинг 76 фоизи, жумладан, саноат маҳсулотининг қарийб 80 фоизи, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ва чакана савдо айланмаси эса тўлиғича иқтисодиётнинг нодавлат секториде яратилмоқда. Юртимиздаги корхоналарнинг 90 фоизи хусусий ва корпоратив мулк шаклига ўтган, уларда жами иш билан банд аҳолининг 77 фоизи меҳнат қилмоқда.

Кичик ва хусусий бизнеснинг ялли ички маҳсулот таркибидеги улуши 45 фоиздан ортиб бораётгани ва у мамлакатимиз иқтисодиётдаги етакчи қушга айланиб, бозорларимизни зарур товар ва хизматлар билан тўлдирishi, аҳоли даромади ва фаровонлигини оширишнинг асосий манбаи, одамларни иш билан таъминлаш билан боғлиқ муаммоларни ҳал этишнинг муҳим омилга айлانгани эътиборга сазовордир.

Айни пайтда юртимизда транспорт коммуникция тизимини ривожлантириш масаласига ҳам республикамизни жадал тараққиётли топтиришнинг асосий шарти ва мезони сифатида катта аҳамият берилмоқда.

Сўнгги йилларда барпо этилган, умумий узунлиги 633 километрни ташкил қиладиган Навоий-Нукус, 223 километрни Ташқузгар-Бойсун-Қумқўрғон темир йўл магистраллари, Қамчиқ домини орқали ўтадиган тезкор автомобиль йўлининг бу борадаги ўрни ва аҳамияти қанчалик бекиёб эканини ҳаммамиз яқини ағлаймиш. Бу йўллар мамлакатимизнинг барча ҳудудларини ягона транспорт тармоғига ишончли тарзда бириктириб, минтақаларимизда мавжуд бўлган бой минерал-хомашё ва табиий ресурсларни ўзлаштириш учун кенг имкониятлар яратди.

Ўтган даврда қўлга киритган салмоқли ютуқ ва натижаларимиз халқимизнинг даромадлари ва фаровонлигини изчил равишда ошириб боришни таъминлаш, кенг қўламли ижтимоий дастурларни муваффақиятли амалга ошириш имконини берди.

Барчамизга маълумки, аҳоли иш ҳақи ва даромадларининг ўсиш суръати энг муҳим кўрсаткичлардан бири ҳисобланади. Бу

ҳақида гапирганда, аҳоли реал даромадларининг 2006 йилда 2000 йилга нисбатан 2,5, 1992 йилга нисбатан эса ўртача 12 баробар ошганини таъкидлаш лозим. Жорий йил охирига бориб республикамизда ўртача иш ҳақи миқдорининг 200 доллар даражасига етиши кутилмоқда.

Биз ҳар уч йилда иш ҳақини 2-2,5 баробар оширишни ўз олдимизга муҳим стратегик вазифа қилиб қўйганмиз. Шу тариқа, аҳолининг харид қобилиятини ҳисобга олган ҳолда, биз яқин йиллар ичида халқ фаровонлиги ва даромадларини таъминлаш бўйича юксак марраларга эришаётган мамлакатлар даражасига кўтарилишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз.

Бугунги кунда юртимизда замонавий меҳнат бозори шаклланди – мустақиллик йилларида 5 миллиондан ортиқ янги иш ўринлари ташкил этилди. Уларнинг 70 фоиздан зиёди саноат ва хизмат кўрсатиш соҳаларига тўғри келади.

Айниқса, шаҳар ва қишлоқларда биринчи навбатда хотин-қизларни иш билан таъминлаш имконини берадиган, йирик саноат корхоналари билан кооперация асосида ташкил этиладиган касаначилик жадал ривожлана бошлаганини таъкидлаш лозим.

Биз учун муҳим ижтимоий аҳамиятга эга бўлган аҳолини иш билан таъминлаш билан боғлиқ муаммоларга катта эътибор қаратиб, бу борада аниқ мақсадга йўналтирилган ишларни изчил амалга ошираётганимиз мавжуд аҳолини тўлдирганиш учун имкон яратди. 2006 йилда ишсизлик даражаси 5,3 фоизгача қайта кайташ ҳам шундан далолат беради.

Мамлакатимиз аҳолиси, аввалдо қишлоқ ҳўжалиги одамларининг турмуш шароити изчил тарзда яхшиланимоқда. Истиқлол йилларида 36 минг километрик сув қурувлари, 72 минг километрик газ тармоқлари ишга туширилди. Бу 1991 йилда қарор эришилган натижаларга нисбатан тегишли равишда 2 ва 4 баробар кўп демакдир.

Натижада аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш бугунги кунда 84 фоизни, жумладан, қишлоқ ҳўжаларда 77 фоизни, табиий газ билан таъминлаш 82 фоизни, қишлоқ ҳўжаларда эса 78 фоизни ташкил этмоқда.

Халқимиз турмуш шароитини яхшилашга доир чора-тадбирлар тизимида соғлиқни сақлаш ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш алоҳида ўрин тутишини ҳаммамиз яқини тушунамиз.

Ўтган йиллар мобайнида Ўзбекистонда тиббий хизмат кўрсатиш тизими амалда тўлиқ қайта қўриб қилинди. Хозирги вақтда бу борадаги ислохотларнинг асосий босқичларидан бири нихосига етмоқда. Аҳолига бепул шовишлар ва юқори малакали тиббий ёрдам кўрсатиш учун энг юксак талабларга жавоб берадиган ихтисослаштирилган шифохона ва бўлимлар тармоғининг ташкил этилиши бу соҳанинг энг муҳим ва конкрет натижаси бўлганини қайд этиш зарур. Махсус ташкил этилган республика маркази бу тизимга раҳбарлиқни ва унинг фаолиятини мувофиқлаштириш таъминламоқда.

Соғлиқни сақлашнинг бирламчи бўлинида, айниқса, қишлоқ ҳўжаларда жиддий ўзгаришлар рўй берди. Самарасиз ишлаётган фельдшерлик-акушерлик пунктлари ва қишлоқ амбулаториялари ўрнида замонавий диагностика ва даволаш ускуналари билан жиҳозланган 3 мингдан зиёд қишлоқ врачлик пункти ташкил этилгани бу соҳадаги катта қадам бўлди, десак, тўғри бўлади.

Тиббиёт ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш ва уларни рағбатлантириш тизимининг ҳар томонлама қайта қўриб қилиниши аҳолига тиббий хизмат кўрсатишни сифат жиҳатидан сезиларли даражада яхшилаш имконини берди. Натижада кейинги 2-3 йилда соҳа ходимларининг иш ҳақи 2 баробардан зиёд қўйлади.

Юртимизда янги ташкил этилган соғлиқни сақлаш тизимида энг юксак замонавий тиббиёт технологиялари ва техникаси билан таъминланган ихтисослашган клиникалар муҳим ўрин эгалламоқда. Уларда юқори малакали мутахассислар жаҳон миқёсидеги мураккаб ва ноёб операцияларни амалга ошириб, одамлар ҳаётини сақлаб, уларнинг умрига умр қўшаётгани бу борадаги ислохотларимиз

нинг яна бир амалий ифодасидир. Соғлиқни сақлаш тизимида бўлажақ оналар саломатлигини мунтазам назорат қилиб борадиган, соғлом болалар туғилишига хизмат қиладиган кенг тармоқли скрининг марказларининг ўрни ва аҳамияти қанчалик катта экани ҳақида, ўйлайманки, ортиқча гапириб ўтиришга ҳожат йўқ.

Агар 1991 йилда оналар ўлими билан боғлиқ кўрсаткич ҳар 100 минг нафар аёлга нисбатан 65 тани ташкил этган бўлса, бугунги кунда бу рақам 24 тага тушди, гўдақлар ўлими эса илгари 1000 нафар чақалоққа 35 тадан тўғри келган бўлса, хозирги кунда 14 тага тушди.

Шуниси эътиборлики, бугун Ўзбекистонда чечак ва ич терлама, кўйдирги, ўлат ва вабо каби юқумли касалликларга бутунлай барҳам берилди.

Ўтган давр мобайнида юртимизда аҳолининг ўртача умр кўриш даражаси ҳам сезиларли равишда ортиганини мамнуният билан қайд этиш лозим. Бу борадаги умумий кўрсаткич 1990 йилда 67 ёшга ташкил этган бўлса, 2006 йилда 72,5 ёшга ташкил этиди. Жумладан, эркаклар ўртасидаги ўртача умр кўриш 66 ёшдан 70 ёшга, аёллар ўртасида эса 70 ёшдан 74,6 ёшга ўзайганини одамлар саломатлигини муҳофаза қилиш ва турмуш шароитини яхшилашга қаратилган чора-тадбирларнинг аниқ ва яққол натижаси сифатида баҳолаш ўринли бўлади.

Азиз ватандошлар! Ўз-ўзидан аёнки, Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллаш, ўз халқининг тинчлиги ва фаровонлигини таъминлашга интилаётган бошқа давлатлар қатори хозирги шиддат билан ўзгариб бораётган мураккаб давр ўртага қўётган талаб ва саволларга тўлиқ жавоб берадиган, аниқ ва равшан, ҳар томонлама пухта ўйланган стратегия ва ҳаракат дастурига эга бўлиши зарурлигини бугун ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

Бу стратегия авваломбор тажрибада ўзини оқлаган демократик, сиёсий ва иқтисодий ислохотлар, ижтимоий ўзгаришларни чуқурлаштириш, жамиятда тинчлик ва барқарорлиқни мустаҳкамлаш, тинчликсевар ташқи сиёсат юритиш ва жаҳон хўжалик тизимига интеграциялашга қаратилган йўлимини бундан буён ҳам изчил давом эттиришни таъминлаш даркор.

Фақат ана шундай сиёсатига ўз олдимизга қўйган узоқ муддатли мақсад-муддаоларимиз – Ўзбекистонимизнинг дунёдаги ривожланган мамлакатлар сафидан ўрин олишига эришиш борасида зарур шарт-шароит ва мустақкам пойдевор бўлиб хизмат қилиши мумкин.

«Хамма нарса инсон учун, унинг кўлажаги учун» деган эзгу тамойилни тўлиқ амалга ошириш биз учун доим энг муҳим устувор вазифа бўлиб келган ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

Бизнинг иқтисодиёт, сиёсат, давлат-ҳуқуқ ва суд соҳасида амалга ошираётган барча ўзгариш ва ислохотларимиз пировард натижада ягона мақсадга – халқимиз учун муносиб турмуш шароити яратиш, одамларнинг даромади ва фаровонлигини изчил ошириб бориш, ҳар бир инсонга ўзининг интеллектуал, касб ва маънавий салоҳиятини рўёбга чиқариш учун зарур имкониятлар яратиш беришга қаратилиши даркор.

Муҳтарам ва қадрли ватандошларим!

Бугун сиз, азияларга мурожаат этиб, барчангизни қутлуг айём – Ватанимиз мустақиллигининг 16 йиллик байрами билан санимий муборакбод этар эканман, қалбимни, юрагимни эзгу ва юксак туйғулар қамраб олаётганини айтмоқчиман.

Мана шу ўтган йиллар давомида машаққатли, шу билан бирга, шарафли, тош маънода тарихий даврда доимо елкама-елка туриб, қандай улкан ва олижаноб ишларни амалга оширганамиз, буюк келажакимиз пойдеворини ўз қўлими билан барпо этаётганимиз барчамизга ҳар қанча фахрланиш, босиб ўтган йўлимизни миннатиқдорлик билан эслаш учун асос беради.

Ишончим комилки, Ватанимиз истиқболини ўйлаб бошлаган барча улук ишларимизни албатта охирига етказамиз, ўзимизнинг эзгу мақсад-муддаоларимизга эришамиз, иншоолло.

Эътиборингиз учун раҳмат.

БОШ МАҚСАД - ВАТАН РАВНАҚИ ВА ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ

Президент Ислон Каримов 30 август кунин «Ўзэкспомарказ»-да ташкил этилган «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган» кўргазма экспозициялари билан танишди.

Мамлакатимизда Президент Ислон Каримов раҳнамолигида иқтисодиётни модернизация қилиш, хориж инвестициясини ўзлаштиришнинг юқори суръатларини таъминлаш, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлиқни, фермерлик ҳаракатини янада ривожлантириш, аҳолини иш билан таъминлаш ва даромадини юксалтириш борасида амалга оширилаётган кенг қўламли изчил ислохотлар ўз самараларини бермоқда. 2007 йилнинг биринчи ярмида мамлакатимизда ялли ички маҳсулотнинг ўсиши 9,7 фоизни ташкил этгани, саноат ишлаб чиқариш ҳажми 11,6 фоизга, истеъмол товарлари ишлаб чиқариш – 19, пуллик хизматлар – 25,1 фоизга ўсгани, маҳсулот экспорти 39 фоизга ошгани бу борада қўлга киритилаётган улкан ютуқлардан яна бир далолатдир.

Ушбу кўрсаткичларнинг амалдаги ифодасига пойтахтимиздаги «Ўзэкспомарказ»-да намойиш этилаётган Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг аънанавий кўргазмасида гувоҳ бўлиш мумкин. Кўргазманинг ўзига хос жиҳати шундаки, бу ерда юқори технологиялар асосида ишлаб чиқарилаётган телевизорлар, аудио ва видео апаратуралар, музлатгичлар, совутиқлар ва бошқа мураккаб маиший техника воситалари намойиш этилмоқда. Асосан «Roison electronics», «Zenit electronics» қўшма корхоналарида ишлаб чиқарилаётган бундай техника воситалари бугун қишлоқ хонадонларига қириб борди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов 30 август кунин «Ўзэкспомарказ»-да бўлиб, бу ерда амалга оширилган бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари билан танишди, кўргазма экспозицияларини кўздан кеңирди.

Умумий майдони 48 гектарни ташкил этадиган «Ўзэкспомарказ»-қисқа муддатда амалга оширилган бунёдкорлик ишларидан сўнг истироҳат боғлари, теннис корти, кўргазма павильонларини ўз ичига олган яхлит мажмуага айланди. Эндиликда бу ерда йилга ўттизга яқин махсус, халқаро ва аънанавий кўргазмалар ташкил этиш мумкин.

Президентимиз дастлаб мамлакатимиз иқтисодиётда етакчи тармок ҳисобланган автомобилсозлик саноати маҳсулотлари билан танишди.

Аскадаги «ЎзДЭУавто» акциядорлик жамиятида ишлаб чиқарилаётган «Ласетти», «Нексия», «Матиз» ва «Дамас» русумли автомобилларга нафақат мамлакатимизда, балки хорижда ҳам талаб катта. Шу боис корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми йилдан-йилга ошмоқда. Хусусан, 2006 йилда 140 мингдан зиёд автомобиль ишлаб чиқарилган бўлса, жорий йилда бу кўрсаткич 170 мингдан ортиши кутилмоқда. Корхона 2008 йили тўла қувват билан ишлаб бошлаган, йилга 200 минг донагача автомобиль ишлаб чиқарилади.

Самарқанд автомобиль заводида ишлаб чиқарилаётган «Исузу» автобусларини бугун мамлакатимизнинг барча шаҳар ва қишлоқлари йўлларида учратиш мумкин. Йўловчиларга хизмат кўрсатишни янада яхшилашга хизмат қиладиган ушбу автобуслар ҳам кўриниши, ҳам техник имкониятлари билан қўнчилиқнинг «Ўзбекшилоқмаш», «Тошилоқмаш», «Тошкент ёғ-мой комбинати», «Сино» акциядорлик жамиятлари, «Ўзэлтехсаноат» уюмшаси каби йирик корхоналар ҳам ўз маҳсулотларини намойиш этмоқда.

Ушбу кўргазма Президентимиз раҳнамолигида изчиллик билан амалга оширилаётган ислохотлар Ват

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СДП СИЁСИЙ КЕНГАШИ

Ватанимиз мустақиллигининг 16 йиллик байрами билан барча юртдошларимизни, партиядошларни самимий муборакбод этади.

Мамлакатимизда собитқадамлик билан олиб борилаётган ислохотларни, жамиятимиз ҳаётидаги янгилашни ва ўзгаришларни биз тўла қўллаб-қувватлаймиз. Аجدодларимизнинг асрий орзуларини бўлмиш Истиқлолни асраб-авайлаш, мустақилликни мустаҳкамлаш йўлида бор куч-ғайратимизни сафарбар этиб, Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятидаги нуфuzини янада оширишга ўз ҳиссамизни қўйиш учун зўр қатъият ва ишжонат билан фаолият олиб борамиз. Зотан, юрт тинчлиги, Ватан тараққиёти, халқ фаровонлиги энг олий мақсадимиздир.

Адолат эзгу мақсадлар йўлида доимий ҳамроҳингиз, мададкорингиз бўлсин!

«ҚАРШИ – ТЕРМИЗ» МИНТАҚАВИЙ ТЕМИРЙЎЛ УЗЕЛИ ШЎЪБА КОРХОНАСИ ЖАМОАСИ ВА КАСАБА УЮШМА ҲУДУДИЙ ҚЎМИТАСИ

Ўзбекистон халқини, соҳа ривожига муносиб ҳисса қўшаётган барча ҳамкасбларни мамлакатимиз мустақиллигининг 16 йиллик байрами билан қутлайди.

Юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлсин.

*Қутлуғ айём муборак,
муҳтарам юртдошлар!*



«ЎЗЛЕКТРТАРМОҚ» УНИТАР КОРХОНАСИНИНГ ЖАНУБИЙ-ҒАРБИЙ МАГИСТРАЛЬ ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИ

Мўстарами юртдошлар, Озодлик, Хуррият эркинлари
эсаётган ушбу шукрхуш кунлар йилларга, асрларга та-
тиқуликдир. Зеро, улкан бунёдкорлик юмушлари амалга
оширилаётган бу кунлар тарих зарбарақларига зарҳал
ҳарфлар билан битилгай. Тилагимиз — серқуёш юрти-
миздан қут-барақа, тинчлик-хотиржамлик, тотувлик
ҳеч қачон аримасин.

Ҳаётингиз мудом нурафишон бўлсин!

Бу байрам — барчалилиқни, бутун халқчилиқни!

«ҚИШЛОҚХЎЖАЛИККИМЁ» ВОБКЕНТ ТУМАН ФИЛИАЛИ



*Юртимизда байрамлар
кўп. Улар орасида,
айниқса, мустақиллик
байраминини ўзига
паровати бор. Шундан
саодатманд, шукрли
дамлар, юртининг яхши
қулилари, пўйилари
қўпаяверсин.*

**Улуғ айёмингиз
муборак бўлсин, азизлар!**

ЧИРОҚ КЎТАРГАН ОДАМ

аввало, маънавият йўллариини ёритади, дейди “Адолат” СДП
Тайлоқ туман Кенгаши биринчи котиби Соли РАЖАБОВ

*Бу бежиз эмас. Чунки маънавияти ёруғ халқ ўз қадр-қим-
матини англаб етади, жамиятдаги улугвор ислохотларга
қодир ҳисобланади. Соли Ражабов кўнглида мақсади, би-
лагида қуч-ғайрати бор шундай юртдошлари билан бақам-
ти яшаётганлигидан, уларни эзгу ишларга сафарбар эта-
ётганидан фахрланади.*

Ажойиб раҳбар, тажриба-
ли иқтисодчи, зукко сиёсат-
чи Соли акани Самарқанд-
да кўпчилик танигани, ав-
вало, унинг одамларнинг
яқин дўсти, сирдошига ай-
ланиши туфайлидир. Чунки
у ҳаётнинг кўп синовлари-
ни бошдан кечирган, ода-
мийлик ҳикматларини ўқиб
олган инсон.

Бундан 53 йил муқаддам
Самарқанд қишлоқ хўжалик
институтини тугатган ёш
мутахассисни Қашқа воҳа-
сининг Қарши туманига
ишга юборишди. Бу ерда у
деҳқонларга мўл ҳосил
етиштиришга кўмаклашди,
яңги ерлар ўзлаштиришда
ғайрат кўрсатди. Сўнгра
Жомбой туман пахта заво-
дида бош ҳосилот, Булун-
ур туман агроканот бўли-
ми бошлиғи вазифаларида
ишлаб ташкилотчилик қоби-
лиятини намойиш этди.
Орадан кўп ўтмай Соли Ра-
жабовни Каттакўрғон туман-
ига, партия ишига жалб
этишди.

Хар даврнинг ўз синов-
лари, мақсад-интилишлари
бўлади. Лекин одамлар бил-
ан ҳамфикр, ҳамжиҳат
бўлиб яшаган раҳбар дои-
мо элнинг фароғатини
уйлайди. Соли ака ҳам Кат-
такўрғонда кўп ободончи-
ликларга бош бўлди. Иш-
чан, камтарин, халқпарвар
раҳбар сифатида обрў
қозонди.

Бу ҳислат, фазилат кей-
инроқ у “Самарқанддонмаҳ-
сулотлари” бошқармаси ва
вилоят қишлоқ хўжалиги
маҳсулотлари сифати дав-
лат инспекциясида узоқ
вақт раҳбарлик лавозимла-
рида фаолият юритганида
хам ҳар қадамда асқотди.

Мана етти йилдики,
Соли Ражабов “Адолат”

СДП Тайлоқ туман Кенга-
шининг биринчи котиби
бўлиб илаб келмоқда. Ай-
тиш лозимки, туманда
партия ташкилотининг ну-
фузи баланд, ижтимоий-
иқтисодий ислохотларни
амалга оширишда ташаб-
бускор. Ҳокимият ва бошқ-
арув идоралари тadbirkor-
лиқни ривожлантириш, янги
иш ўринлари яратиш, халқ
таълимини такомиллашти-
риш, транспорт, савдо,
коммунал соҳаларда муам-
моларни бартараф этишда
доимо партия фаолларига,
унинг депутатларига суяни-
шади.

Айни пайтда туман кор-
хона-ташкilotлари қошида
партиянинг 20 га яқин бош-
ланғич ташкilotи изчил фа-
олият юритмоқда. “Адолат”
СДПнинг 500 дан ортиқ
аъзоси партиянинг дастурий
ғояларини оммага етказиш
ва амалга оширишда ташаб-
бускор бўлишапти.

Соли Ражабов туман
партия Кенгаши фаолияти
хусусида гап кетганида,
кўпроқ фаоллар ҳақида иб-
ратли мисоллар келтириш-
ни маъқул қўлади. Масалан,
Рустам Муродов 30-мактаб
қошидаги бошланғич
партия ташкilotини бошқ-
араётган ана шундай фи-
дий кишилардан. Унинг
лойиҳаси асосида мактаб
жамоаси 62 минг АҚШ дол-
лари миқдоридagi Япония
грантига сазовор бўлди.

“Сой” фермер хўжалиги
раиси Асрор Бердимуродов
“Адолат” СДПнинг дастурий
ғоялари тadbirkorлик
йўлидаги муҳим қўлланма,
деб ҳисоблагани боис,
бошланғич ташкilotи тузиб
кўпчилики партия сафига
жалб эта олди.

Соли аканинг ўзи инсон

Партия фаоллари

Кимки бир кўнгли ғариб-
нинг хотирин шод айламини,
Онча борким Қазба вай-
рон бўлса обод айламини.
деган шохона сатрларни
ни такрорлашни хуш қўра-
ди.

Бахшителилик сувоқчи
уста Шерзод Шарипов та-
содиф туфайли икки кўзи
кўролмади қолганида айнан
Соли ака сингари меҳр-
оқибатли кишилар унга ма-
дадкор бўлишди. Москва-
даги энг нуфузли клиника-
ларда даволаниши учун
ҳомийлик ёрдами кўрсати-
шди.

Соли Ражабов одамлар
таълими билан яшайдиган
ана шундай олижаноб ин-
сон. Унинг бевосита ташаб-
буси билан Сочакипоён
қишлоғида қурилган замо-
навий врачлик пункти бу-
гун ўнлаб беморларга хиз-
мат кўрсатмоқда.

Маънавият йўллариини
ёритаётган партия саркоти-
би оилада ҳам ғамхўр ота.
Турмуш ўртоғи Розия опа
билан беш ўғилни тарбия-
лаб вояга етказишган. Фар-
зандларининг ҳаммаси
олий маълумотли, халқ хиз-
матига камарбаста. Бахтли
оила сарбонлари – Соли
ака ва Розия опа эса бугун
турмуш қурганликларининг
50 йиллик олтин тўйини
дўстлар билан биргаликда
нишонлашмоқда.

– Инсон учун энг муҳими
ҳаётда ўзгалар учун керак
эканлигини ҳис этиб яшаш-
дан иборат, – дейди Соли
ака. – Шунда кексаликни
сезмайсан, вужудингга қуч-
қувват ёғилиб келаверади.

Ха, дарҳақиқат, аслида
ҳаётнинг маънисини ҳам шу:
одамларга умрини бахши-
да эта олган инсон чина-
кам бахтга, иззат-икромга
лоийқдир.

Зоҳир ТўРАҚУЛОВ,
“Адолат” муҳбири

«АДОЛАТ» СДП:
ТАШАББУС ВА
ТАДБИРЛАР

Урганч туман партия
Кенгаши туман Хотин-қиз-
лар Кенгаши билан ҳам-
корликда мустақилликнинг
16 йиллиги олдидан илғор
фермер ва пиллакорлар
иштирокида тadbirkor ўтказ-
ди.

Пастдарғом туман Кен-
гаши истиқлол байрами
муносабати билан туман-
даги боқувчисини йўқотган
ҳамда кам таъминланган
оилаларга байрам совға-
лари улашди.

Булунғур туман ҳоки-
мияти биносида “Адо-
лат” СДП фаоллари нафа-
қадаги кексалар билан уч-
рашув ўтказиб, уларга бай-
рам совғалари топшириш-
ди.

Пешку туман Кенгаши
“Хўжа Ниёзов” ҚФЙда
уюштирган давра
суҳбати “Биз ҳеч кимдан
кам эмасмиз ва кам
бўлмаймиз” деб номланди.

Бухоро шаҳар партия
Кенгаши уюштирган “Мус-
тақиллик – бебаҳо неъмат”
мавзусидаги тadbirkor “Ал
Бухорий” маҳалла фуқаро-
ларида илқ таассурот
қолдирди.

Қарши, Қашаши, Ни-
шон ва Миришкор туман
Кенгашларида “Мустақил-
лик байрами барчамизни-
ки” шиори остида ўтказил-
ган тadbirkor истиқлолимиз-
нинг 16 йиллигига бағиш-
ланди.

Ғузур ва Деҳқоно-
бод туманларида “Адо-
лат” СДП фаоллари ёшлар-
нинг сиёсий онгини оши-
ришга қаратилган “Обод
маҳалла” мавзусида анжун-
манлар уюштиришди.

Тошкент шаҳар Кенга-
ши мустақиллигимизнинг
16 йиллик тўйи арафасида
Ижтимоий ҳимоя йили му-
носабати билан Чилонзор
туманидаги кам таъминлан-
ган оилаларга моддий
ёрдам кўрсатди.

Сирғали туман партия
Кенгаши «Файз Холдинг»
компаниясида кам даро-
матли оилаларга истиқлол
айёми олдидан байрам да-
стурхони ёзди.

ЭРКИН МЕҲНАТ ҚИЛИШ ҲУҚУҚИ ВА МАНФААТДОРЛИК

кишига ғайрат-шижоат бағишлайди

Истиқлол байрамининг 16 йиллиги нишонланаётган
айни кунларда Ватан, менга нима берди деб эмас, мен
Ватанга нима бердим, деб яшаш бугун ҳар бир фуқаро-
ронинг турмуш тарзига айланиб бораётгани билан
ҳар қанча фахрланасан, ҳар қанча гурунланасан арзийди.
Зеро, эркин меҳнат қилиш ҳуқуқи, манфаатдорлик ва
эртанги кунга мустақкам ишонч билан яшаш кишига
қуч-қувват, ғайрат-шижоат бағишлайди.

Биргина мисол: муста-
қиллик йилларида тadbirkor-
лик қиламан, иш-
лайман, ўз меҳнатим-
нинг орқасидан оила
тебратаман, деган киши-
га барча шароит ва им-
кониятларнинг муҳайё
этилиши, том маънода,
бунёдкорлик ва яратув-
чанлик салоҳиятини юз
кўрсатишига мустақкам
замин яратди. Айниқса,
Президентимизнинг
2005 йил 14 июндаги
«Тadbirkorлик субъект-
ларини ҳуқуқий ҳимоя
қилиш тизимини янада
такомиллаштириш чора-
тадбирлари тўғрисида»
ги Фармони тadbirkor-
лик, бизнес ва хусусий
сектор вакилларининг
ҳуқуқ ва қонуний манфа-
атлари ҳимоясини тўла
таъминлашга қаратилди.
Фармонга кўра, энди-
ликда тadbirkorлик
субъектларига нисбатан
ҳуқуқий таъсир чорала-
рини қўллаш фақат суд
орқали амалга ошириш
тартиби жорий этилди.

Муқаддам мавжуд
бўлган тартибдан фар-
ли ўлароқ, эндиликда
хўжалик юритувчи
субъектларга ҳуқуқий
таъсир чораларини
қўллашда хўжалик судла-
ри томонидан низола-
р ҳар икки тарафнинг бе-
восита иштирокида,
уларнинг фикр ва муло-
ҳазалари, иш бўйича гу-
воҳлар кўргазмалари ва
мутахассисларнинг хуло-
салари тингланиб,
тўпланган далиллар ат-
рофича таҳлил этилиб,
қонуний ва асосли ра-

вишда ҳал қилув қарор-
лари қабул қилинмоқда.
Бу фуқаролар томонидан
судларга бўлган ишонч
ва бозор иқтисодиёти
шароитида хўжалик юри-
тувчи субъектларнинг
ҳуқуқий саводхонлиги-
нинг ошиб бораётганли-
ги билан изоҳланади.
Масалан, Жиззах вилоят
хўжалик суди томонидан
2005 йилда 12340 та
низо мазмунан ҳал эти-
либ, даъвогарларнинг 41
миллиард сўмдан ортиқ
пул маблағлари ундириб
берилди. Жорий йилнинг
6 ойида эса жами 7318
та хўжалик низолари ҳал
этилди.

Хуллас, ўтган ўн олти
ойида Ўзбекистон-
нинг сиёсий, иқтисодий,
маънавий ва ҳуқуқий
киёфаси батамом ўзгар-
ди. Энг муҳими, одамлар
тафаккури ва дунёқара-
ши ўзгарди. Ҳақли ра-
вишда ҳеч иккиланмас-
дан айтиш мумкинки, бу-
гунги ҳар бир фуқаро-
нинг ижтимоий-сиёсий
ва ҳуқуқий соҳаларда рўй
бераётган янгиланиш ва
ўзгаришларга ўз фикри,
муносабати, дахлдорли-
ги бор. Ватан тараққиё-
ти йўлида қилинажак иш-
ларга дахлдорлик ҳисси
билан яшаш эса юртнинг
порлоқ келажагидан да-
лолат беради. Албатта,
буларнинг барчаси мус-
тақиллик шарофатидир.

Арол НОРМУНИНОВ,
Жиззах вилоят хўжалик суди
судьяси
Илҳом ЖУМАНАЗАРОВ,
вилоят хўжалик суди катта
маслаҳатчиси

АКЦИОНЕРЛИК ТИЖОРАТ «МИКРОКРЕДИТБАНК» ШАҲРИСАБЗ, КИТОБ ТУМАНЛАРИ ҲАМДА ҚАРШИ ШАҲАР ФИЛИАЛИ ЖАМОАЛАРИ

*Бутун Ўзбекистон халқини энг улуғ, энг азиз
байрам — Ватанимиз мустақиллигининг
16 йиллик тўйи билан самимий қутлайди.*

*Муҳтарам юртдошлар, бугун сиз барча
жабҳаларда фидокорона меҳнат қилиб,
Истиқлолимизни мустақкамлашга,
озод ва обод юртимизнинг янада равнақ
топишига салмоқли ҳисса қўшмоқдасиз.*

*Ниятимиз — она Ўзбекистонимиз
камоли йўлидаги интилишларингиз ўз
самараларини бераверсин.*

Байрамингиз муборак бўлсин!



«ФАРҒОНА ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИ» ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ

бунёдкор халқимизни мамлакатимиз мустақиллигининг 16 йиллик шодлиғи билан чин дилдан қутлайди.

Жонажон Ўзбекистонимизнинг ҳар бир гушаси кундан-кун широй очиб бормоқда. Бинобарин, озод юртга, обод юртга байрамлар, тантаналар ярашади. Юртининг катта тўйи — Истиқлол байрами шукҳи доимо Сизларга ҳамроҳ бўлсин.

«ФАРҒОНАҚИШЛОҚХЎЖАЛИККИМЁ» ХУДУДИЙ АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ

асрий орзулар тантанаси — Истиқлол байрами билан кўп миллатли, бағрикенг ва меҳнаткаш Ўзбекистон халқини чин юракдан муборакбод этади.

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги соҳасида мустақиллик йилларида бемисл ютуқлар қўлга киритилди. Бу меҳнат зафарлари, аввало, Истиқлол берган имкониятлар, оқилона юритилган ислохотлар самарасидир. Тилагимиз шуки, озод юртимиз хирмонлари кўкка бўй чўзаверсин. Бободехқонларимиз дастурхонидан қут-барака аримасин.

УЙЧИ ТУМАН МАРКАЗИЙ ШИФОХОНАСИ МЕҲНАТ ЖАМОАСИ

барча юртдошларимизни, соғлиқни сақлаш тизимида меҳнат қилаётган ҳамкасбларни Мустақиллик кунини билан қутлайди.

Азиз ватандошлар, Сизга мустаҳкам соғлиқ, узок умр, бахту саодат тилаймиз. Юрт иқболи йўлидаги барча эзгу ниятларингиз, хайрли амалларингиз ижобит бўлаверсин!

БОҒДОД ТУМАН МАРКАЗИЙ ШИФОХОНАСИ МЕҲНАТ ЖАМОАСИ

16

Бутун Ўзбекистон халқини мамлакатимиз мустақиллигининг 16 йиллиги билан табриклайди.

Истиқлол нури-ла нурафшон ушбу кунларда Сиз, азизларга саломатлик, оилаларингизга тинчлик-хотиржамлик тилаймиз.

БАТАН ЯГОНАДИР, БАТАН БИТТАДИР!

Пойтахтимизда Республика Маданият ва спорт ишлари вазирлиги ташаббуси билан "Ўзбекнаво" эстрада бираш-меси, Ёзувчилар ва Бастакорлар уюшмалари, Республика Маданият тарғибот маркази ҳамкорлигида Ватанимиз Истиқлолининг 16 йиллигига бағишлаб ўтказилган "Ватан ягонадир, Ватан биттадир!" республика кўрик-танлови якунланди.

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг жорий йил 30 майда қабул қилинган "Ўзбекистон Республикаси давлат мустиқиллигининг ўн олти йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида"ги қарори қарор топтириш "Адолат" СДП Самарқанд вилоят Кенгаши фаолиятининг муҳим йўналишига айланган. Партия Кенгашлари қотибларининг ташаббуси ҳамда саъй-ҳаракати билан вилоятнинг шаҳар ва туманларида ана шу мақсадга йўналтирилган турли спорт мусобақалари бўлиб ўтмоқда.

Яқинда Булунғур туман соғломлаштириш марказида "Адолат" СДП кубоги учун бадиий гимнастика бўйича қизлар ўртасида вилоят биринчилиги баҳслари ўтказилди. Унда маҳорат пиллапояларидан дадил кўтарилиб бораётган ёш спортчи қизлар иштирок этишди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, тадбирни мазмунли уюштиришда "Экосан" халқаро ташкилоти ҳамда Маданият ва спорт ишлари туман бўлимлари партия фаолларига яқиндан қўмакла-

публика танловига Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан кўплаб янги мустиқий асарлар тақдим этилди.

Анор Назаров мусикаси, Иқбол Мирзо сўзи билан Дилнур Кодиржонов ва ижросидаги "Атрофга боқ" кўшиғи биринчи ўринга лойиқ топилди. Иккинчи ва учинчи ўринлар Бахрулло Лутфуллаев мусикаси, Абдулла Орипов шеъри билан Шарофиддин Муродов ижросидаги "Ватан" кўшиғи ҳамда Рустам Абдуллаев мусикаси, Иқбол Мирзо сўзи билан Дилноза Исмиёминова ижросидаги "Мангу ҳаёт" кўшиғига берилди.

(ЎзА)

ТОЛЕИНГДАН АЙЛАНАЙ, ЮРТИМ!

Ватан, сени сўйдим жонимдан,
Ватан, сени саждагоҳ билдим.
Гурурдандим, шавкат-шонингдан,
Кучоғингда мен яйраб кўлдим.
Дилдан армон кетганга, шуккур,
Бу кунларга етганга, шуккур.

Ўзбекистон — жаннатмонанд ер,
Тупроғида дур, гавҳар унғай.
Бунёдкор халқ ҳалолат тўқар тер,
Кафтларига барака кўнғай.
Дилдан армон кетганга, шуккур,
Бу кунларга етганга, шуккур.

Кўнж соҳар ҳовуч-ҳовуч нур,
Таратади ой ёғду сим-сим.
Хар ўтган кун бағишлар ҳузур,
Яшаш бахти — боқира тилсим.
Дилдан армон кетганга, шуккур,
Бу кунларга етганга, шуккур.

Толеингдан айланай, Ватан,
Улуғлағум ҳаммаша, ҳар он.
Юксакларга шайланай, Ватан,
Сенинг учун топиб зўр имкон.
Дилдан армон кетганга, шуккур,
Бу кунларга етганга, шуккур.

Абдумажид Жўраев,
Ўзбекистон "Адолат" СДП Навоий
вилоят Кенгаши ходими

Бугун — Қатағон қурбонларини ёд этиш кун

АЖДОДЛАР ЁДИ МАНГУ



Халқимиз Истиқлол байрамини нишонлаётган айти кунларда пойтахтимиздаги «Шахидлар хотираси» ёдгорлик мажмуи зиёратчилар

билан ҳар қачонгидан-да гавжум. Замондошларимизнинг тинчлик ва осудалиқнинг қадрига етишида, ўтмишдан сабоқ чиқариб, келажакка интилиб яшашларида бундай табаруқ қадамжоларнинг аҳамияти беқиёс. Бинобарин, бугунги кутлуг кунларда ушбу мажмуага келиб, қатағон қурбонларини зиёрат этиш киши руҳини поклайди, қалбини нурга тўлдирди.

Мустиқиллик шарофати ила Махмудхўжа Бехбудий, Абдулла Қодирий, Мунаввар қори, Чўлпон, Боту, Абдурауф Фитрат каби мустиқид тузум даврида қатағон қилинган минглаб ота-боболаримизнинг ноҳақ қораланган муборак номлари қайта тикланди. Ватанимиз истиқлоли, истиқболи йўлида шахид кетганлар хотираси абадийлаштирилди. Бугун кўплаб маданият ва маърифат масканлари уларнинг номлари билан аталмоқда, илмий-ижодий мерослари кенг тадиққ этилмоқда, ўрганилмоқда.

Ўзигини англаган, буюк ўтмишини хотирлаган халқнинг кела-

жаги порлоқ. Бу бугунги мураккаб, таҳликали бир замонда кишиларимизга мустиқилликнинг қадрига етиши, бугунги ёруғ кунларимиз қадр-қимматини янада теранроқ англаш имконини беради. Бинобарин, шарқ меъморчилиги анъаналарини ўзида мужасам этган «Шахидлар хотираси» ёдгорлик мажмуини зиёрат этаркансиз, фалак гардишидан қатъи назар, адолатнинг қарор топиши, эзгуликнинг тантана қилишига ишонч ҳосил қиласиз.

Буюк аждодларга ҳурмат бажо келтириш, уларни ёд этиш қонқонимизга сингиб кетган, неча минг йиллик урф-одатлардан саналади. Айнан бугунги ҳурлик замонда ўтмишда яшаб ижод этган боболаримизни таовф айлашимиз шубҳасизки, эртанги кунга ишонч, ёруғ келажак сари дадил қадамлар ташлашимизга катта куч-ғайрат беради. Демакки, аждодлар хотираси — муқаддас, шахидлар ёди мангу!

Б.БОТИРОВ

Хуқуқий маслаҳатхона

ФУКАРОВИЙ ДАВВОГАР КИМ?

Бир танишим жиноятчиларнинг ноқонуний хатти-ҳаракати муфайли катта миқдорда моддий зарар кўрди. Хуқуқ-тартибот органларига мурожаат қилсам, улар фукаровий даввогар сифатида тергов, суд жараёнида иштирок этишимиз мумкинлигини тушунтиришди. Айтиш-чи, фукаровий даввогар ким?

ҲАЖИМ ОЛИМОВ
Самарқанд шаҳри

Жиноят процессида фукаровий давво кўзга ташланган ҳуқуқий асоси ЖПКнинг 276-моддаси ҳисобланади. Унда жиноят муфайли ёки ақли норасо шахсининг ижтимоий ҳавфи қилмиши натижасида ўзини мулкий зиён кўрган деб ҳисобловчи шахс ёхуд унинг вакили жиноят иши кўзга ташланган пайтдан бошлаб то суд тергови бошлангунга қадар фукаровий давво кўзга ташлаш ҳақлиги белгиланган.

ЖПКнинг 277-моддасида назарда тутилганки, фукаровий давво кўзга ташланган тақдирда содир этилган қилмиш оқибатида шахсга мулкий зиён етказилган деб ҳисобланса, уни фукаровий даввогар деб эътироф этиш тўғрисида суриштирувчи, терговчи қарор, суд эса ажрим чиқаради. Қарорнинг ёки ажримнинг нусхаси даवони кўзга ташланган шахсга ёки унинг вакилига топширилади. Бунда фукаровий даввогарга унинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, фукаровий даввогар деб эътироф этиш рад қилинган шахсга эса қарор устидан шикоят қилиш тартиби тушунтирилади.

Айбланувчининг, судланувчининг қилмишлари оқибатида етказилган зиён учун қонунга қўра бошқа шахсларга мулкий жавобгар эканлиги аниқланган, тегишли фукаровий ёки юридик шахсини ишда фукаровий жавобгар тариқасида

иштирок этишга жалб қилиш тўғрисида суриштирувчи, терговчи қарор, суд эса ажрим чиқаради. Қарор ёки ажрим фукаровий жавобгарга ёки унинг вакилига эълон қилинади.

Айбланувчи, судланувчи ёки фукаровий жавобгарнинг даъвоини тан олганлиги, шунингдек фукаровий даъвогар, айбланувчи, судланувчи ёхуд фукаровий жавобгарнинг ўзаро қилишганлик тўғрисидаги аризаси фукаровий давво бўйича иш юриштирининг тугатилишига олиб келмайди ва суриштирувчининг, терговчининг фукаровий даъвога доир ҳолатларни синчковлик билан ҳар томонлама ва ҳолисона текшириш мажбуриятидан, судни эса фукаровий даъвоини кўриш ва ҳал қилиш мажбуриятидан озод этмайди.

Жиноят содир этилиши натижасида жабрланувчи ёки юридик шахсининг йўқолган ва ашёвий далил деб эътироф этилган мол-мулк эгасига қайтарилиши лозим. Жабрланувчи вафот этган тақдирда унинг мол-мулк меросхўрларига, тугатилган юридик шахсининг мол-мулк эса, унинг ҳуқуқий ворисига ўтказилади. Эгасини аниқлаб бўлмаган мол-мулк давлат эгаллигига ўтказилади.

Ш.ШАРИПОВ,
Жиноят ишлари бўйича
Тошкент вилоят суди судьяси

Мозий бисотидан

ЎЗБЕК ФУТУГРОФЧИСИ

"Худойберган Девон ўғли Хоразм ўзбекларидан. 23 ёшида сурат олиш (футуррофия) ишига ҳаваскор бўлиб, шу иш билан шуғулланадир. 23 йилдан бери футуррофчилик қилади. Хозир Девонфунинг қўлида Хоразмнинг турмуши, кун кўриши ва таърихи оид 50 хилдан ортиқ расмлар бор. Девонфунда суратқилиш ишчибозлик натижаси унда кинокартинка ишларига ҳам қизиқиш тўғирдоридир. Шунга қўра, Девонфун 1917 йилдан бошлаб кино ишларига ҳавасланадир ва шунга киришади. Хозир Девонфунинг сурат ва кинолар учун хусусий лабораторияси бўлиб, 4 та футу, бирта кино аппарати бор. Девонфунинг қўлида Хоразм кўринишлари ва таърихий воқеаларга оид 300 метрдан иборат ҳар хил кино хабарлари борким, бунини шу Девонфунинг ўзи ва ўғли ишлагандир. Девонфун биргина сурат олиш, кино олиш иши билан шуғулланмай, балким халққа картина кўрсатиш вазифарини ҳам бажаради. Девонфун хусусий кишиларни етиштириш билан қаноатланмай, мендан Хева учун эсалик қолсин, деб 24нчи йилда Хевадаги таълим-тарбия техникумида Футу шуъбасини очди. Бунда ўз аппарати, ўз ғайрати билан 13 болани текинга футурроф ишига тайёрлади."

("Ер юзи" журналининг 1926 йил 11-сонидан олинди.)

ТОШТОРОШЛАР

"Самарқанднинг машҳур Обромов булваридан эски шаҳар томонга борганингизда болқоллор қаторида 3 та пастак дўконда дойим мармар тошларго темир қалам уриб, торошлаб турган тошторошларни кўрасиз.

Нурота ва хусусан, бу райондоги Ғозгон қишлоғининг халқи шу тошторошлик билан машғул. Айниқса, хотин-қизлар ёз ва қиш билан андарманд бўлодилар. Булар томонидан ишланган ҳар хил тош асбоблари ҳар қимми ўзига тартади. Катта тошлардан уюлгон лаганлар, сибҳдонлар, шамдонлар кўриб томоша қилишго жуда арзийди. Яхлит бундай тошларни тохто ҳолиго келтириш учун биринчи галда темир қалам билан пасту баланди торошланади. Кейин тошнинг устига қум солиниб иккинчи бир тош билан ишқолонилади. Бу ишқолош энг қамиди уч кун давом этиши керак. Бундан кейин жиљир (наждак) билан яна ишқолонилади. Лекин бунинг билан иш тамом бўлмайди. Тош юзиде яшириниб қолгон доғларни тозалош учун уни яна бир қора тош билан текисламак керак. Охирида "финзи" деган гелва-тага ўхшаш тош билан ишқолонилади. Бу ишқов энг охириги бўлиб, тошго ранг беради...

Тошторошлик Амир Темур замонасида жуда тараққий топкан эди. Тошторошлик билан 50 йил умр кечириб келган устозларнинг сўзига қорогонда, Амир Темур замонасида Самарқанднинг ўзиде 360 та тошторошлик дўкони бўлиб, 1000 дан ортиқ одам шу ҳунар билан кун кўрган. Хозирги Хоним, Шердор, Улугбек, Тиллокор мадрасалари ва бошқа жойларго ётқизилгон яхлит мармар шу тошторошлар қўли билан ишланган."

("Ер юзи" журналининг 1929 йил 13-сонидан олинди.)

ЁШ ГИМНАСТИКАЧИЛАР

"Адолат" СДП кубоги учун беллашдилар

Хотин-қизлар ўртасида жисмоний тарбия ва спортни тарғиб этиш орқали жамиятда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш "Адолат" СДП Самарқанд вилоят Кенгаши фаолиятининг муҳим йўналишига айланган. Партия Кенгашлари қотибларининг ташаббуси ҳамда саъй-ҳаракати билан вилоятнинг шаҳар ва туманларида ана шу мақсадга йўналтирилган турли спорт мусобақалари бўлиб ўтмоқда.

Яқинда Булунғур туман соғломлаштириш марказида "Адолат" СДП кубоги учун бадиий гимнастика бўйича қизлар ўртасида вилоят биринчилиги баҳслари ўтказилди. Унда маҳорат пиллапояларидан дадил кўтарилиб бораётган ёш спортчи қизлар иштирок этишди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, тадбирни мазмунли уюштиришда "Экосан" халқаро ташкилоти ҳамда Маданият ва спорт ишлари туман бўлимлари партия фаолларига яқиндан қўмакла-



соғломлаштириш марказлари самарали фаолият юритмоқда. Кик-боксинг, каратэ ва юнон-рум кураши бўйича жаҳон ва қитъа мусобақаларининг со-вриндорлари етишиб чиқмоқда. "Адолат" СДП кубоги учун ўтказилган бадиий гимнастика беллашувлари ҳам мусобақалар

рўйхатидан мустаҳкам жой олиши, янги-янги истеъдодларни кашф этишга хизмат қилиши муқаррар.

З.ТўРАҚУЛОВ,

"Адолат" мухбири

Суратларда: "Адолат" СДП Булунғур туман Кенгаши ташаббуси билан ўтказилган спорт мусобақасидан лавҳалар.

КАТТАКЎРҒОН ТУМАН МАДАНИЯТ ВА СПОРТ ИШЛАРИ БЎЛИМИ ЖАМОАСИ

Ўзбекистонда оламулмул ўзгаришлар, янгилашлар, юксалишлар кўзга ташланаёттир. Юртимизнинг минглаб иқтидорли ўғил-қизлари маданият ва спорт соҳасида улкан ютуқларни қўлга киритишмоқда. Бу мамлакатимиз донғини дунёга таратмоқда. Ишонамизки, она Ўзбекистонимиз гуллаб-яшнайверади.

Истиқлолинг муборак
бўлсин, жонажон Ватан!



ADOLAT

ИЖТИМОЙ-СИЁСІЙ ГАЗЕТА

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ»
СДП СИЁСІЙ КЕНГАШИ

www.adolat.uz • E-mail: adolat_gazeta@mail.ru

Тахрир хайъати

Дилором ТОШМУХАМЕДОВА,
Иқбол МИРЗО,
Турсунали ҚЎЗІЕВ,
Турсунпўлат ДАМИНОВ,
Равшан ХАЙДАРОВ,
Мамазоир ХЎЖАБЕРДИЕВ,
Исмоил САИФНАЗАРОВ,
Собир ТУРСУНОВ,

Шермат ШАМСІЕВ,
Светлана ОРТИҚОВА,
Мукаррамхон АЗИМОВА,
Жуманиёз АЛИБЕКОВ,
Камол АЛИЎЕРОВ
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Татлбат МУРОДОВ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлиги томонидан 0018 рақами
билан рўйхатга олинган

Телефонлар: қабулхона — 136-53-14; факс — 133-40-86;
котибият — 136-55-96; реклама бўлими — 133-41-89

Манзил: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Газета тахририят компьютер марказида
сахифаланган

• «Адолат»дан кўчириб босиш фақат тахририят
руҳсати билан амалга оширилади.
t — Тижорат мақсадлари белгисиз.

Нашр индекси — 100

Навбатчи — Б.ТОШНАЗАРОВ
Саҳифаловчи — З.БАКИРОВ